AUI, secțiunea III e, Lingvistică, tomul LX, 2014

Dinamica interlingvistică vs dinamica intralingvistică în toponimie

Vlad Cojocaru
Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iaşi

Le sujet de la dynamique des structures toponymiques a été déjà traité en liaison avec le processus de l'intégration toponymique dans les zones bilingues. Nous proposons ici l'étude de la dynamique *intralinguistique* qui doit compléter l'analyse de la dynamique de ces structures au plan des interférences toponymiques. Au plan intralinguistique il y a une concurrence permanente entre les noyaux dénominatifs et les structures engendrées autour d'eux, qui provoque la même dynamique. Nous proposons de même l'extension du concept de remotivation en toponymie aux phénomènes qui se produisent durant le fonctionnement des structures toponymiques: changement du rapport de désignation, changement des relations entre les composantes des structures toponymiques, modification de la qualité du terme générique et spécifique respectivement au cours du processus d'intégration toponymique.

1. Ernst Eichler şi Rudolf Šramek au adus în discuție problema dinamicii structurilor toponimice în procesul integrării (top)onimice în zonele bilingve. În tezele prezentate la Simpozionul internațional de la Leipzig, aceştia subliniau faptul că, în cursul procesului de integrare toponimică, în afară de adaptarea fonetică şi morfologică a numelui în limba-țintă, este atestată de asemenea şi *reinterpretarea* numelui demotivat: estomparea legăturii cu punctul de plecare poate provoca refacerea relației referențiale (Eichler, Šramek 1984: 9-19). Noi am documentat existența unei dinamici şi în cazul relațiilor dintre cîmpurile toponimice la nivel intralingvistic.

2. Într-o serie de contribuții am încercat să aducem în discuție cîteva aspecte noi în problema interferențelor toponimice, mai exact în ceea ce priveşte dinamica interlingvistică, dar şi în plan intralingvistic, unde am oferit exemple care să ilustreze o dinamică specială.

În planul relațiilor interlingvistice, propunem extinderea conceptului de remotivare, în toponimie, la fenomenele care se manifestă în cursul funcționării structurilor toponimice. Am ilustrat şi noi dinamica unor cîmpuri toponimice în procesul de integrare toponimică în zone bilingve, în spiritul observațiilor mai vechi ale grupului de la Leipzig.

În cazul interferențelor lingvistice, cauza acestei dinamici poate fi găsită în modalitatea în care se realizează un „împrumut toponimic”, similar de altfel cu modalitatea în care se realizează orice împrumut lexical:

BDD-A6992 © 2014 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)

– nu se împrumută întreaga structură toponimică, ci numai anumiți componenți ai cîmpului toponimic, uneori chiar cu ignorarea nucleului denominativ, tot aşa cum la nivelul lexicului comun se împrumută apelativul într-una sau mai multe accepțiuni, şi nu cu toate sensurile sale din limba-sursă; cu alte cuvinte, nu este împrumutat un întreg cîmp toponimic cu toți componenții acestuia, ci doar elemente disparate ale cîmpului, fenomen însoțit şi de o refacere a raportului de desemnare dintre toponim şi referentul geografic, refacere care corespunde într-un fel eventualei resemantizări pe care o poate suferi un apelativ împrumutat (Cojocaru 2003: 104);

– în limba-țintă cîmpul toponimic poate fi remodelat, adică relațiile dintre componenții structurii toponimice pot fi modificate, raportul însuşi de desemnare, din limba-sursă, poate fi modificat;

– calitatea termenilor unei sintagme toponimice poate fi modificată, respectiv termenul generic al unei sintagme din limba-sursă poate deveni termenul specific al unui nou toponim în limba-țintă.

Aceste fenomene au fost ilustrate convingător de către noi prin analiza a două cîmpuri toponimice dintr-o zonă bilingvă, româno-maghiară, din Carpații Orientali de la fosta graniță a Moldovei cu Transilvania (județele Bacău şi Harghita). În primul caz este vorba despre un cîmp toponimic maghiar creat în jurul nucleului denominativ (*Halasz)Kut* „Fîntîna Pescarilor", de la care s-au format hidronimul *Kutpatak* „Pîrîul Fîntînii", oronimul *Kuthegy* „Muntele Fîntînii" şi horonimul *Kutfej* „Capul Fîntînii", ultimul denumind zona de la izvorul pîrîului Kutpatak. Este un cîmp unitar, cu relații clare între componenții acestuia. Utilizatorii români din zonă au preluat inițial din acest cîmp doi componenți, *Cutfeiul* şi *Cutechiul* (< magh. *Kuthegy*), ultimul păstrîndu-şi relația referențială şi calitatea de oronim. Primul toponim a suferit, însă, o modificare a relației referențiale şi, implicit, a calității sale, fiind utilizat de români pentru a denumi întregul curs de apă, substituindu-se hidronimului maghiar originar. Cauza acestor modificări a fost ignorarea de către utilizatorii de limbă română tocmai a nucleului denominativ, şi anume *HalaszKut*. Din această cauză, cîmpul toponimic şi-a pierdut unitatea, pierzîndu-se şi relația dintre cei doi componenți ai cîmpului românesc, *Cutfeiul* şi *Cutechiul*, ajungîndu-se în planul toponimic românesc, într-o fază ulterioară, la remodelarea structurii şi refacerea unității acesteia prin generalizarea formei *Cutfei*. În acest fel s-a eliminat asimetria apărută inițial în structura românească: pîrîul se numea *Cutfei*, iar muntele din care acesta izvorăşte, *Cutechi*[1].

Cel de-al doilea cîmp analizat ilustrează elocvent ultimul fenomen semnalat de noi în cazul interferențelor toponimice, şi anume modificarea calității termenilor unei sintagme toponimice, în speță termenul generic al unei sintagme toponimice din limba-sursă poate să devină termenul specific al unui nou cîmp toponimic în

[1] Pentru detalii de analiză, v. Cojocaru 2005: 82-86 şi Cojocaru 2013a: 39.

BDD-A6992 © 2014 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)

limba-țintă. Este vorba de sintagma maghiară *NemereFark* „Coada Nemirei" denumind prelungirea spre nord a muntelui Nemira. Această sintagmă făcea parte, în planul toponimic maghiar, din cîmpul creat în jurul oronimului *Nemira*, ultimul fiind preluat, de fapt, de la vorbitorii români. Utilizatorii români au preluat denumirea maghiară şi au creat în jurul ei un nou cîmp, *Farcul*, foarte amplu şi independent de cîmpul inițial Nemira, cîmp în care vechiul entopic maghiar *farok/ fark* a devenit elementul specific, şi nu termenul generic al noului toponim. Confirmarea acestei modificării de statut a termenului în discuție este dată de noua formă maghiară a părții nordice a muntelui Nemira, *FarkHavas*, în care primul element nu mai are sensul de „coadă", o denumire de genul **Muntele Cozii* nefiind posibilă, ci de „*Muntele* [pe care românii îl denumesc] *Farcul*" (maghiar *havas* „munte")[2].

Am propus extinderea conceptului de remotivare toponimică şi la cazurile de mai sus. Teoria cîmpurilor toponimice[3] ne ajută să înțelegem modificările de la nivelul cîmpului. Din această perspectivă putem înțelege prin *remotivare* reevaluarea relațiilor dintre componentele cîmpului, modificarea calității elementului generic şi a celui specific din sintagmele toponimice şi chiar reevaluarea raportului de desemnare însuşi (Cojocaru 2013a: 38).

Această „reinterpretare" a fost calificată de Eugen Coseriu ca fiind un fenomen normal în funcționarea întregului sistem al limbii, manifestîndu-se uneori ca „o interpretare deviantă; diacronia însăşi a sistemului – remarcă acelaşi lingvist – se construieşte parțial prin reinterpretare" (Coseriu 1996: 32).

3. În completarea teoriei reprezentanților grupului de la Leipzig am relevat existența, în plan intralingvistic, a unei concurențe permanente între nucleele denominative şi structurile generate în jurul acestora, concurență care provoacă o dinamică specială (Cojocaru 2013a: 39).

Regăsim aceste fenomene şi la nivel intralingvistic, eventual dintr-o altă perspectivă. În primul rînd este implicată chiar noțiunea de *perspectivă a denominatorului*, aşa cum am denumit-o noi, care poate fi cauza unor variații în denominația toponimică. Pentru că perspectiva externă, exterioară zonei, operează *volens nolens* o „selecție" a obiectelor pasibile de a fi numite, în mod evident se vor schimba şi relațiile dintre obiecte. De cele mai multe ori aceste diferențe în înțelegerea solidarităților geografice dintr-o regiune de către cineva din afara ei nu influențează în vreun fel nomenclatura internă, locală, nu sînt, deci, preluate şi de către localnici sau nu produc schimbări în structurile toponimice din zonă.

Diferența de perspectivă poate avea, însă, consecințe chiar asupra procesului de denominare toponimică, afectînd implicit structurile toponimice şi relațiile dintre ele. Avem în vedere aici şi diferențe în a „vedea" o anumită regiune, în a repartiza diverşi centri de greutate într-un areal geografic şi, în consecință, în a-i

[2] Pentru detalii de analiză, v. Cojocaru 2005: 81-82 şi Cojocaru 2013b: 226.

[3] Pentru conceptul de *câmp toponimic*, v. Moldovanu 2010.

BDD-A6992 © 2014 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)

folosi în generarea unor structuri toponimice. Ceea ce nu este relevant pentru un localnic poate deveni relevant pentru un outsider. Ceea ce *nu* poate fi considerat contiguu, solidar din punct de vedere geografic de către un localnic, poate deveni astfel din perspectiva unuia din afara zonei.

În afară de exemplul analizat de noi în *Toponimia văii mijlocii a Trotuşului. Dinamica structurilor toponimice*, şi anume cîmpul toponimului *Lapoş* cu *Schitul Lapoş* vs. *Schitul Dărmăneşti*, poate fi adusă în discuţie şi situaţia toponimului *Ocna*, astăzi *Tîrgul Ocna*, denumind o localitate din Bacău, numită de Dimitire Cantemir *Ocna Trotuşului*, adică prin raportare la un reper relevant pentru un privitor din afara zonei, ca în cazul *Schitului de sub Muntele Lapoş*, numit din exterior *Schitul Dărmăneştilor* (Cojocaru 2005: 39-40). Formularea aparent ciudată apare deja într-un document de la 1502 referitor la *Tîrgul Trotuş*, pe de o parte, şi *Ocna* sau *Tîrgul Ocnei*, pe de altă parte, două repere importante din zonă, deşi, este drept, învecinate. În acel an, Ştefan voievod întăreşte mănăstirii Putna o danie de 150 de drobi de sare pe an *ѡт<ъ> нашєи ѡкни ѡт<ъ> Тотруша* de la „ocna noastră de la Trotuş”![4]. Remarcam atunci că în acest caz *Trotuş* nu indică rîul, ci tîrgul (sau ţinutul omonim), tîrgul avînd în acea epocă o importanţă mult mai mare decît Ocna ce abia era în formare ca aşezare independentă. Trotuşul ca localitate de vamă este menţionat încă de la 1408 în privilegiul comercial al lui Alexandru cel Bun către negustorii lioveni, iar ţinutul omonim se constituie şi el în a doua jumătate a secolului al XIV-lea. Totuşi D. Cantemir însuşi menţionează în cartea sa ambele localităţi, Ocna şi Trotuşul, fiecare avînd denumirea sa. El vorbeşte de „Ocna şi (Tîrgul) Trotuşului, lîngă apa Trotoşu, tîrguri renumite pentru salinele [...] împrejurul lor” (Cantemir 1973: 34). Raţionamentul nostru continua cu observaţia că la acea epocă soarta salinelor încă era legată de Tîrgul Trotuşului, localitate mai veche şi mai ales cu un prestigiu mai vechi (fost punct de vamă al Moldovei), de vreme ce autorul trimite la ambele tîrguri cînd este vorba despre ocnele domneşti. Adaugăm acum la cele afirmate *supra* constatările lui D. Vitcu (1987: 33), care arată că strămutarea întregii administraţii a ocnelor de la Tîrgul Trotuş la Tîrgul Ocna a avut loc începînd de la sfîrşitul secolului al XVI-lea, dar a fost definitivată abia în secolul următor. Acelaşi subliniază faptul că „pînă spre sfîrşitul secolului al XVI-lea exploatarea organizată a sării este localizată în acte *doar* la Tîrgul Trotuş” (Vitcu 1987: 31). La 1646 Bandini încă mai folosea ca reper în identificarea Ocnelor domneşti numele vechii vămi din acea parte a Moldovei: pentru misionarul italian Ocnele se aflau încă „la apusul oraşului Trotuş [unde] este o groapă de sare pe coasta unui munte; la poale este un sat (*pagus*) ce are pînă la 300 case” (apud Vitcu 1987: 32). Localitatea în discuţie nu are un nume propriu pentru Bandini. Legătura administrativă iniţială dintre Tîrgul Trotuş şi Tîrgul Ocna este de altfel consemnată şi de pecetea primei

[4] An 1502 nov. 17 (Bogdan 1913: 209–211); cf. şi CAT. MOLD.: 52; DRH, A, III: 504.

BDD-A6992 © 2014 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)

localități, care avea printre alte elemente un lucrător cu un ciocan în mînă, principala unealtă a lucrătorului de ocnă (Iorga 1904: 281).

Nu avem, în acest caz, indicii care să ne ajute să înțelegem cum s-ar fi dezvoltat numele în discuție – adică *Ocna* cu *Tîrgul Ocnei* – din punctul de vedere strict local, unde relația dintre cele două localități nu era percepută așa de strîns cum o vedeau cei din exteriorul zonei. Însă faptul că denumirea de *Ocna Trotuşului* nu s-a perpetuat, rămînînd fără efect în planul toponimiei locale, ne face să ne gîndim iarăşi la o diferențiere între o perspectivă *exterioară* zonei şi una interioară acesteia. De fapt o dezvoltare internă a numelui nu are nevoie de prezența determinării, entopicul putînd fi utilizat absolut: *Ocna*, *La Ocnă*. Tocmai prezența determinantului *(Ocna) Trotuşului* sugerează un denominator cu o perspectivă mai largă decît cea locală.

Un fenomen similar, de revitalizare a perspectivei asupra referentului geografic, sau mai exact de repetare a procesului denominativ ni-l oferă cazurile de dublete toponimice, în care utilizatorul din limba-țintă, în absența motivării toponimului preluat şi utilizat, poate reface acelaşi raport denominativ pe care l-a avut în vedere şi primul denominator. Ne referim atît la existența în aceeaşi microzonă a unor dublete toponimice desemnînd referenți diferiți, dar aflați în relativă apropiere unul față de altul, de tipul *Dofteana*/ *Doftenița* alături de *Păcura*/*Păcurița*[5], sau *Studinețul*, afluent al Tutovei, pe care se află satul *Recea*, dar şi la cazul toponimului *Toplița*, augmentat în sintagma oximoronică *Toplița Rece* (Stulpicani, județul Suceava), care, eventual, presupune o *Topliță Caldă*, sintagmă aparent tautologică. În zona Tîrgului Neamț – Baia, denominatori de origine slavă şi română au creat toponimele *Secul*, respectiv *Suha*. Primul toponim este redat în documentele slavone prin *Suha*, aşadar o denominație de tradiție dublă sau o concurență între cele două planuri de denominație, slav şi românesc. O *Topliță Seacă* de pe lîngă Mănăstirea Secul din Neamț este numită în documentele slavone *Sucha Toplica*. De altfel actualul sat Valea Moldovei, situat pe rîul Moldova în amonte de pîraiele Suha Mică şi Suha Mare din Suceava, se numea pînă în anul 1968 *Valea Seacă* (TTRM, I_2: s.v.).

Tot în partea nordică a Moldovei întîlnim dubletul *Salcia/ Verbia*, primul toponim denumind o localitate lîngă Suceava, pe rîul Siret, cel de-al doilea, o localitate tot de pe Siret, dar în aval de Suceava, spre oraşul Siret de lîngă granița cu Ucraina. Toponime similare de la aceeaşi bază ucraineană au mai fost atestate pe Jijia: satul *Verbia*, lîngă Corlăteni, județul Botoşani (*ibidem*: 981/1), astăzi doar un şes, *Şesul Verghii*, şi *Verbovți* de pe Bahlui, fostă localitate lîngă Ceplenița de lîngă Hîrlău (DIR, A, XVI-IV: 286).

Un al doilea fenomen de relevat în cazul dinamicii intralingvistice, pe lîngă perspectiva denominatorului, este modificarea aspectului socio-geografic al zonei

[5] Este vorba de hidronime desemnînd ape curgătoare din comuna Dofteana, județul Bacău; pentru o analiză mai amănunțită a cazului, v. Cojocaru 2005: 52-54.

BDD-A6992 © 2014 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)

care poate induce modificări în structurile toponimice. Pentru exemplificare, cf. analiza făcută de noi cîmpului toponimic *Lapoş* (Cojocaru 2005: 90-94). Apariţia unui *nexus* între muntele Lapoş şi un pîrîu numit Dărmăneasca, şi anume apariţia *Schitului Lapoş*, a făcut ca hidronimul să fie atras în cîmpul toponimului *Lapoş*.

Un al treilea aspect ar putea fi cel al unei dinamici aparent intralingvistice, care are în fapt rădăcini în relaţii interlingvistice:

– variantele magh. *Monyoro*/ *Mogyoro* care explică dublarea toponimului la nivelul limbii române: existenţa formelor Măieruş şi Măgheruş/Moghioroş desemnînd un pîrîu şi un munte din bazinul Uzului, afluent drept al Trotuşului din comuna Dărmăneşti, judeţul Bacău (Cojocaru 2005: 61-64). Existenţa actuală a dubletului toponimic românesc *Măieruş*/ *Măgheruş* nu stă mărturie, de această dată, unei dinamici intralingvistice, ci este rezultatul evoluţiei toponimului în planul toponimic maghiar (de la mai vechiul *Monyoro* la mai noul *Mogyoro*), ca şi al unei integrări toponimice reiterate în planul toponimic românesc[6].

– Bîrzăuţa, Bărduţa (Cojocaru 2005: 56-61). Existenţa actuală a dubletului toponimic românesc *Bîrzăuţa*/ *Bărduţa*, desemnînd un pîrîu şi un munte din acelaşi bazin al Uzului, nu este, nici în acest caz, expresia unor modificări în planul limbii române, ci este rezultatul unei dinamici interlingvistice, iarăşi româno-maghiare, mai exact al împrumutului succesiv şi reciproc al toponimului de către vorbitorii celor două comunităţi lingvistice. Această dinamică a avut drept consecinţe modificarea raportului referenţial (*Bîrzăuţa*, hidronim vs. *Bărduţa*, oronim), şi, implicit, modificarea relaţiilor dintre componenţii cîmpului; în realitate, este vorba chiar de distrugerea unităţii cîmpului toponimic, pentru că utilizatorii români nu mai sesizează legătura etimologică dintre cele două toponime.

– Nemira, Farcul (Cojocaru 2005: 81 şi Cojocaru 2013b: 226). În planul toponimic românesc sîntem astăzi în prezenţa a două cîmpuri toponimice diferite, fără legătură între ele, în afară de eventuala apropiere geografică. Analiza genezei celui de-al doilea cîmp relevă relaţia etimologică a celor două cîmpuri: cel de-al doilea toponim provine din sintagma maghiară *NemereFark*, însemnînd *Coada Nemirei* (v. *supra*), sintagmă care, prin integrarea în planul toponimic românesc, îşi pierde relaţia originară cu cîmpul toponimic *Nemira*, generînd un amplu cîmp toponimic independent.

4. Ilustrarea acestei dinamici intralingvistice poate fi făcută cu exemple luate şi din alte zone decît cea cercetată de noi, cum ar fi bazinul rîului Neamţ. Într-o cercetare amănunţită şi bine documentată, realizată prin adunarea materialului toponimic prin anchete directe pe teren şi din studierea arhivelor locale, ca şi a documentelor editate, Daniela Ştefania Butnaru prezintă un caz relevant pentru această speţă, acela al cîmpului creat în jurul hidronimului *Secul*, afluentul drept al rîului Neamţ pe care se află Mănăstirea Secul (Butnaru 2011a: 166-168). Cîmpul în discuţie ilustrează perfect mai multe fenomene enumerate de noi ca

[6] Cf. şi Petrovici 1948: 229-237.

BDD-A6992 © 2014 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)

definind dinamica toponimică intralingvistică: modificarea relațiilor dintre componenții cîmpului (inițial Mănăstirea Secul își trăgea numele de la pîrîul omonim, în prezent raportul dintre cele două nume este perceput în sens invers, cu alte cuvinte, o evoluție de la *Pîrîul Sec* sau *Secul* la *Pîrîul Secului* adică al *Mănăstirii Secul*); în consecință, schimbarea raportului de desemnare inițial (hidronimul nu mai trimite la o calitate a cursului de apă, ci la relația de contiguitate relativă cu un component al cîmpului, anume cu mănăstirea); implicit putem vorbi și de o remodelare a cîmpului respectiv. Analiza autorului este relevantă pentru funcționalitatea conceptului de dinamică internă propus de noi încă din 2005:

> „Toponimul primar [al cîmpului *Secul*] este hidronimul Secul. [...] Mănăstirea a devenit cel mai important obiect din cîmp, iar pîrîul pe care se află a preluat numele acesteia, una din dintre formele actuale ale hidronimului fiind *Pîrîul Secului* (adică 'pîrîul Mănăstirii Secul'). [...] Toponimul primar, nucleul cîmpului, devine toponim secundar, rezultat al polarizării realizate de la un alt toponim din cîmp" (Butnaru 2011b: 159-160).

Aşadar, fenomenul evoluției de la *Nemere* [Havas] *Fark* la *FarkHavas*, din planul interferențelor interlingvistice, își găseşte corespondent într-un fenomen similar din planul dinamicii intralingvistice, şi anume în evoluția de la *Pîrîul Sec*/ *Pîrîul Secul* la *Pîrîul* [Mănăstirii] *Secul* sau *Pîrîul Secului*. Ambele fenomene presupun o remodelare a unui cîmp toponimic, prin modificarea relației referențiale inițiale şi refacerea relațiilor dintre componenții cîmpului.

În încheiere, amintim afirmația făcută de un lingvist al Grupului de la Leipzig, afirmație care trebuie aplicată, în intenția autorului, dinamicii toponimice interlingvistice: Karl Gutschmidt afirmă că gradul de *înțelegere* a unui toponim nu alterează gradul său de integrare: „Die Kenntnis eines Objekts, von dem der Name ubertragen wird, ist nicht obligatorisch. Neue Namen konnen sogar mit Mitteln einer fremden Sprache gebildet werden" (Gutschmidt 1984: 24). Afirmația poate fi înțeleasă, însă, şi în contextul dinamicii intralingvistice, unde cauze specifice pot declanşa în funcționarea structurilor toponimice fenomene similare, într-o anumită măsură, celor întîlnite în cazul procesului de adaptare în limba-țintă a unui toponim împrumutat.

Bibliografie

Bogdan, Ioan, *Documentele lui Ştefan cel Mare*, vol. II, Atelierele grafice Socec & Co, Bucureşti, 1913.

Butnaru, Daniela Ştefania, *Toponimia bazinului hidrografic al Neamțului*, Editura Alfa, Iași, 2011a.

Butnaru, Daniela, ***Secul**, un toponim din Valea Neamțului*, în Nevaci, Manuela (ed.), *Studia Linguistica et Philologica. Omagiu Profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*, Editura Universității, Bucureşti, 2011b.

Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1973.

BDD-A6992 © 2014 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)

Cojocaru, Vlad, *Apelative şi termeni tehnici*, în ALIL, XXXIX-XLI, 1999-2001 (apărut în 2003).
Cojocaru, Vlad, *Toponimia văii mijlocii a Trotuşului. Dinamica structurilor toponimice*, Editura Casa Demiurg (Colecția Lingua), Iași, 2005.
Cojocaru, Vlad, *La remotivation des toponymes dans la perspective des structures toponymiques*, în *Le nom propre a-t-il un sens? Actes du XVe Colloque International d'Onomastique, Aix-en-Provence, 2010*, Presses Universitaires de Provence, 2013a.
Cojocaru, Vlad, *Toponymische Interferenzen in zwei-sprachigen Arealen. Toponymische Integration*, în *Akten des XII. Internationalen Germanistenkongresses Warschau, 2010. Vielheit und Einheit der Germanistik Weltweit*, vol. 17, Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Warszawa-Wien, Peter Lang Verlag, 2013b.
Coseriu, Eugen, *Lingvistica integrală*, Editura Fundației Culturale Române, Bucureşti, 1996.
Eichler, Ernst/ Šramek, Rudolf, *Thesen zur toponymischen Integration*, în *Sprachkontakt im Wortschatz*, in: Ernst Michael Christoph, Ernst Eichler, Karlheinz Hengst, Rudolf Šramek (ed.), *Sprachkontakt im Wortschatz – Dargestellt an Eigennamen. Thesen und Diskussionsbeiträge zum Internationalen Symposium „Karlheinz Eigennamen im Sprachkontakt", 16-17 November 1982*, Karl Marx Universität Verlag, Leipzig, 1984.
Gutschmidt, Karl, *Zu extralinguistischen Aspekten der Integration. Bemerkungen zur Bedeutungsproblematik*, în Ernst Michael Christoph, Ernst Eichler, Hengst, Rudolf Šramek (ed.), *Sprachkontakt im Wortschatz – Dargestellt an Eigennamen, Thesen und Diskussionsbeiträge zum Internationalen Symposium „Eigennamen im Sprachkontakt", 16-17 November 1982*, Karl Marx Universität, Leipzig, 1984.
Iorga, Nicolae, *Studii şi documente cu privire la istoria românilor*, vol. VI, Editura Ministeriului de Instrucție, București, 1904.
Moldovanu, Dragoş, *Teoria cîmpurilor toponmice (cu aplicație la cîmpul hidronimului MOLDOVA)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2010.
Petrovici, Emil, *Toponimicele Mărăjdia, Măierău, Muierău, Mănerău, Măieruş, Măriuş, Măgheruş, Monorostia, Mănărade*, în „Dacoromania", XI, 1948.
Vitcu, Dumitru, *Istoria salinelor Moldovei în epoca modernă*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 1987.

Sigle

CAT. MOLD. = *Catalogul documentelor moldoveneşti din Arhiva istorică centrală a statului*, Supliment I, Bucureşti, 1975.
DIR, A, XVI-IV = *Documente privind istoria României. A. Moldova*, vol. XVI-IV, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1952.
DRH, A, III = *Documenta Romaniae Historica*, A. *Moldova*, vol. III, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1980.
TTRM, I_{1-2} = *Tezaurul toponimic al României. Moldova* (coordonator: Dragoş Moldovanu). I_{1-2}, *Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale* (1772-1988), Editura Academiei Române, Bucureşti, 1991-1992.

BDD-A6992 © 2014 Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-01 18:18:16 UTC)